

Bruxelles, den 17. oktober 2023
(OR. en)

14285/23

CLIMA 483
ENV 1139
ONU 80
DEVGEN 182
ECOFIN 1054
ENER 551
FORETS 155
MAR 126
AVIATION 192

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra: Generalsekretariatet for Rådet

til: delegationerne

Tidl. dok. nr.: 13842/23

Vedr.: Forberedelse af 28. partskonference (COP28) under De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC) (den 30. november – 12. december 2023 i Dubai)
– Rådets konklusioner

Vedlagt følger til delegationerne Rådets konklusioner om ovennævnte emne, der blev godkendt af Rådet på 3973. samling den 16. oktober 2023.

**Forberedelse af 28. partskonference (COP28) under De Forenede Nationers
rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC)**

(den 30. november – 12. december 2023)

– Rådets konklusioner –

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION

HVORFOR KLIMAINDSATSEN HASTER

1. ER DYBT BEKYMRET OVER klimaændringernes stadig tiltagende observerede konsekvenser, spændende fra bl.a. tørke til oversvømmelser, naturbrande og halebølger, i hele verden med rekordstore ekstremer, der påvirker samfund på alle kontinenter i forbindelse med rekordhøje niveauer af drivhusgasemissioner; ANERKENDER endvidere med bekymring de tiltagende konsekvenser i meget sårbare områder som f.eks. bl.a. kyst- og bjergområder samt polarområder; UNDERSTREGER på den baggrund, at det virkelig haster at styrke den globale klimaindsats med en langt hurtigere global reduktion i alle landes drivhusgasemissioner og med tilpasningstiltag og bæredygtig udvikling som den eneste måde at tackle klimaændringerne på og sikre bedre levestandarder og velstand for mennesker i hele verden og samtidig beskytte naturen og økosystemerne;
2. SER MED TILFREDSHED PÅ vedtagelsen af den sammenfattende rapport af sjette hovedrapport fra Det Mellemsstatslige Panel om Klimaændringer (IPCC) og GENTAGER sin stærke påskønnelse af det arbejde, som IPCC har udført i forbindelse med dets 6. vurderingscyklus, og UNDERSTREGER den politiske relevans af dets vurderinger af mulige løsninger til handling;

3. MINDER med bekymring OM de vigtigste resultater i denne sammenfattende rapport, herunder at i) omfanget af ændringerne i klimasystemet som følge af menneskeskabte emissioner uden fortilfælde i menneskehedens historie, ii) at de menneskeskabte klimaændringer øger hyppigheden, omfanget, den geografiske udstrækning og varigheden af ekstreme vejrforhold i alle regioner over hele verden, iii) at der på trods af fremskridt inden for tilpasningsplanlægning og -gennemførelse er mangler og begrænsninger i tilpasningen og iv) at de nationalt bestemte bidrag (NDC'er) for øjeblikket samlet set slet ikke er tilstrækkelige til at holde grænsen på 1,5 °C inden for rækkevidde i det 21. århundrede, men understreger, at der allerede findes gennemførlige, effektive og billige tilpasnings- og modvirkningsmuligheder;
4. NOTERER SIG med stor bekymring resultaterne i den seneste rapport fra Den Meteorologiske Verdensorganisation, Global Annual to Decadal Climate Update, som viser rekordhøje niveauer for globale temperaturer i de næste fem år og med 66 % sandsynlighed anslår, at den årlige gennemsnitlige globale temperatur nær overfladen mellem 2023 og 2027 vil være mere end 1,5 °C over det førindustrielle niveau i mindst et år;
5. UNDERSTREGER, at klimaændringer er en del af en gensidigt forstærkende tredobbelt verdensomspændende krise, som omfatter tab af biodiversitet og forurening; OPFORDRER til løsninger, der potentielt kan håndtere flere kriser samtidigt, herunder naturbaserede løsninger;
6. OPFORDRER i denne forbindelse INDTRÆNGENDE TIL øget global indsats og et øget ambitionsniveau i dette kritiske årti i overensstemmelse med IPCC's rapporter: For at begrænse opvarmningen til omkring 1,5 °C skal de globale drivhusgasemissioner toppe senest inden 2025 og reduceres med 43 % senest i 2030 og med 60 % senest i 2035 i forhold til 2019;

7. **FORDØMMER** igen på det kraftigste Ruslands angrebskrig mod Ukraine som en grov overtrædelse af folkeretten, der ikke kun forårsager massive tab af menneskeliv og har negative sundhedsmæssige konsekvenser, herunder for civile, men også forvolder umiddelbar skade på naturen og medfører langvarige miljøforringelser, skaber risici for den nukleare sikkerhed og forsinker den hårdt tiltrængte klimaindsats; **UNDERSTREGER**, at denne krig har alvorlige negative afledte virkninger for energisikkerheden og fødevarerikringen, navnlig i det globale syd, ud over at den underminerer den globale sikkerhed og stabilitet, og at den hurtigt og beslutsomt skal tackles af det internationale samfund;

STYRKELSE AF INDSATS, AMBITIONER, MULIGHEDER OG STØTTE

8. **GENTAGER** forud for COP28, at internationalt engagement gennem stærk regelbaseret multilateralisme er afgørende for at opnå gode resultater med håndteringen af klimaændringernes globale udfordring;
9. **FREMHÆVER** de muligheder, en klimaindsats fører med sig – ikke alene for kloden og den globale økonomi, herunder i form af investerings- og finansieringsmuligheder, konkurrenceevne, innovation, jobskabelse og økonomisk vækst, men også for befolkningen i form af bedre levestandard, sundhed, anstændige job, bæredygtige fødevarerikringer og overkommelige energipriser;

10. ANERKENDER, at parterne i deres håndtering af klimaændringerne bør respektere, fremme og tage hensyn til deres respektive forpligtelser for så vidt angår menneskerettigheder, retten til sundhed, retten til et rent, sundt og bæredygtigt miljø, rettighederne for oprindelige folk som fastsat i FN's deklARATION om oprindelige folks rettigheder, lokalsamfund, migranter, børn, unge, personer med handicap og personer i sårbare situationer samt ligestilling mellem kønnene, styrkelse af kvinders og pigers indflydelse og status og lighed mellem generationerne; UNDERSTREGER, at offentlig og inklusiv deltagelse, engagement og adgang til oplysninger for civilsamfundet og andre interessenter er afgørende for at fremme social retfærdighed, retfærdighed og inklusion i den globale omstilling til klimaneutralitet; GENTAGER, at EU fortsat står fast på disse værdier; ANERKENDER i denne forbindelse det arbejde, der udføres af den særlige rapportør, for at fremme og beskytte menneskerettighederne i forbindelse med klimaændringer;
11. UNDERSTREGER, som det fremgår af IPCC-rapporterne, at NDC'erne og deres ajourføring og gennemførelse samlet set stadig er yderst utilstrækkelig for at holde 1,5 °C-målet inden for rækkevidde, og UNDERSTREGER med alvorlig bekymring, at det globale ambitionsniveau skal hæves betydeligt i overensstemmelse med Parisaftalen;
12. MINDER OM, at alle parter er blevet opfordret til at revidere og styrke 2030-målene i deres NDC'er samt offentliggøre eller ajourføre deres langsigtede udviklingsstrategier for lave drivhusgasemissioner efter behov for at tilpasse dem til Parisaftalens temperaturmål i god tid inden COP28. Disse bør omfatte alle drivhusgasser og sektorer og understøttes af konkrete politikker og foranstaltninger til gennemførelse heraf;

13. ANERKENDER i denne forbindelse den afgørende rolle, som alle store økonomier spiller med hensyn til at begrænse de globale temperaturstigninger i dette kritiske årti og i de efterfølgende årtier, og UNDERSTREGER, at alle store økonomier bør have hævet ambitionerne for deres NDC'er betydeligt siden vedtagelsen af Parisaftalen, sørget for, at deres drivhusgasemissioner allerede har toppet, eller vist, at de vil gøre det senest i 2025, og indført absolutte reduktionsmål for hele økonomien, der omfatter alle drivhusgasser i deres NDC; UNDERSTREGER også, at store økonomier bør have fremlagt eller ajourført deres langsigtede strategier, herunder et mål om at opnå drivhusgasneutralitet så hurtigt som muligt og senest i 2050 i overensstemmelse med deres ajourførte NDC'er og med henblik på at holde 1,5 °C-målet inden for rækkevidde;
14. UNDERSTREGER, at overgangen til en klimaneutral økonomi i overensstemmelse med 1,5 °C-målet vil kræve en global udfasning af fossile brændstoffer med uformindsket CO₂-udledning, og at forbruget heraf allerede toppe i dette årti, for at opnå den nødvendige modvirkning, som IPCC har påpeget; UNDERSTREGER i den forbindelse betydningen af, at energisektoren overvejende er fri for fossile brændstoffer i god tid inden 2050, og betydningen af at sigte mod at opnå et helt eller overvejende dekarboniseret globalt energisystem i 2030'erne uden plads til ny kulkraft, da der allerede i vidt omfang findes omkostningseffektive nulemissionsforanstaltninger i denne sektor, hvilket giver mange fordele, bl.a. for bæredygtig udvikling, menneskers sundhed og luftkvalitet, jobskabelse og energisikkerhed; UNDERSTREGER endvidere, at teknologier til bekæmpelse af emissioner, der ikke i væsentlig grad skader miljøet, findes i begrænset omfang og skal anvendes til at reducere emissioner, hovedsagelig fra sektorer, hvor det er vanskeligt at nedbringe emissioner, og at teknologier til fjernelse skal bidrage til globale negative emissioner, og UNDERSTREGER, at de ikke bør anvendes til at forsinke klimaindsatsen i sektorer, hvor der findes gennemførlige, effektive og omkostningseffektive afbødningsalternativer, navnlig i dette kritiske årti; TILSKYNDER hurtigst muligt TIL udfasning af subsidier til fossile brændstoffer, som ikke afhjælper energifattigdom eller støtter en retfærdig omstilling;

15. TILSKYNDER TIL at arbejde hen imod at nå til enighed om globale mål, der er forenelige med 1,5 °C i 2030, til hurtigt at øge energieffektiviteten og fremskynde vedvarende energi; OPFORDRER derfor TIL en global indsats for at tredoble den installerede kapacitet inden for vedvarende energi til 11 TW og fordoble forbedringsraten for energieffektivitet senest i 2030 med samtidig respekt for de enkelte landes nationale energimiks. Disse mål skal gå hånd i hånd med energibesparelser og udfasningen af produktion og forbrug af energi fra fossile brændstoffer, der skal vedtages på COP28, samtidig med at der samarbejdes med udviklingslandene, herunder gennem kapacitetsopbygning og teknisk og finansiel bistand fra alle kilder, for at håndtere udfordringerne og sikre fordelene, herunder med hensyn til adgang til energi og energisikkerhed, ved omstillingen;
16. UNDERSTREGER IPCC's konklusioner i dets 6. vurderingscyklus om, at de nødvendige energirelaterede modvirkningsforanstaltninger bør ledsages af materialerelaterede foranstaltninger såsom materialeeffektivitet og cirkulær økonomi;
17. SER MED TILFREDSHED PÅ enigheden om de væsentlige elementer, der er foreslået i Fit for 55-pakken, der vil sætte Den Europæiske Union i stand til at gennemføre sit NDC og reducere sine nettodrivhusgasemissioner med mindst 55 % frem mod 2030 i forhold til 1990-niveauet og opnå klimaneutralitet senest i 2050 og stile mod at opnå negative emissioner derefter; BEMÆRKER, at Fit for 55-lovgivningsrammen, når den er gennemført fuldt ud, ifølge Kommissionens skøn kan gøre det muligt for EU og dets medlemsstater at præstere bedre end forventet med hensyn til målet om nettoreduktion af EU's egne drivhusgasemissioner på mindst 55 % i forhold til 1990 senest i 2030;
18. SER MED TILFREDSHED PÅ, at Den Europæiske Unions og dens medlemsstater har forelagt UNFCCC en ajourføring af NDC'et, der afspejler de væsentlige elementer i "Fit for 55" i de oplysninger, der er nødvendige for klarheden, gennemsigtigheden og forståeligheden, i overensstemmelse med de afgørelser, der blev truffet på COP26 og COP27 med henblik på at tage fat på det presserende behov for at handle i dette årti;

19. PÅPEGER, at EU vil fastsætte sit næste klimamål i overensstemmelse med den europæiske klimalov; MINDER med henblik herpå OM, at Europa-Kommissionen senest seks måneder efter den første globale statusopgørelse skal fremsætte et lovgivningsforslag, hvis det er relevant, på grundlag af en detaljeret konsekvensanalyse;
20. ANERKENDER, at det er stadig vigtigere for alle parter at forbedre deres tilpasningsevne, opbygge modstandsdygtighed og mindske deres sårbarhed over for klimaændringer, og UNDERSTREGER den centrale rolle, som holistiske, inklusive og effektivt gennemførte nationale tilpasningsstrategier og -planer spiller;
21. UNDERSTREGER, at EU og dets medlemsstater gør stadig mere for at forebygge de risici, der opstår som følge af klimaændringer, både i og uden for EU, som afspejlet i alle medlemsstaters udformning og gennemførelse af tilpasningsstrategier og -planer, integration af tilpasning på tværs af EU's relevante sektorpolitikker og opgradering af EU-missionen vedrørende tilpasning til klimaændringer og gennemførelsen af EU's tilpasningsstrategi; SER FREM TIL EU's klimarisikovurdering, der vil støtte fastsættelsen af tilpasningsrelaterede politiske prioriteter i Europa og udviklingen af politikker i klimafølsomme sektorer;
22. GENTAGER betydningen af den internationale dimension i EU's tilpasningsstrategi og understreger EU's støtte til international modstandsdygtighed og beredskab over for klimaændringer, udformningen af politikker og incitamenter til fremme af klimarobuste investeringer og målrettet støtte til partnerlande, navnlig til aktiviteter, der støtter gennemførelsen af de forskellige faser af tilpasningspolitikcyklussen (risikovurdering, planlægning, gennemførelse, overvågning, evaluering og læring);
23. OPFORDRER alle parter TIL at gøre en større indsats for at integrere tilpasning til og modstandsdygtighed over for klimaændringer i relevante og eksisterende politikker, programmer og aktiviteter inden for alle relevante sektorer, da disse bestræbelser er afgørende for at modvirke de voksende trusler fra klimaændringer;

24. FREMHÆVER, at det vil være afgørende at holde den globale gennemsnitlige temperaturstigning under 1,5 °C for at forhindre, minimere og håndtere tab og skader i forbindelse med klimaændringernes skadelige virkninger;
25. UNDERSTREGER, at ingen samlet reaktionsmetode vil være tilstrækkelig til at forhindre, minimere og håndtere tab og skader i forbindelse med klimaændringernes skadelige virkninger; ANERKENDER i denne forbindelse, at mange lande, institutioner og interessenter allerede er involveret i finansieringen af en mosaik af løsninger til at håndtere tab og skader; ANERKENDER, at de eksisterende finansieringsordninger skal styrkes for bedre at kunne håndtere tab og skader i forbindelse med klimaændringernes skadelige konsekvenser og afhjælpe eksisterende prioriteringsmangler i forbindelse med indsatsen og støtten til at reagere på tab og skader; NOTERER SIG på denne baggrund bl.a. potentialet i de multilaterale udviklingsbanker og de internationale finansielle institutioner, herunder Verdensbankgruppen, Den Internationale Valutafond og Den Europæiske Investeringsbank, til at bidrage til finansieringsordninger med henblik på at reagere på tab og skader;
26. GENTAGER EU's stærke støtte til FN's generalsekretærs opfordring til en universel dækning af livreddende systemer for tidlig varsling inden for de næste fem år gennem initiativet vedrørende klimarisici og systemer til tidlig varsling (CREWS) og faciliteten til finansiering af systematiske observationer (SOFF) samt V20/G7's globale skjold mod klimarisici for at øge beskyttelsen af sårbare personer og lande ved at yde og fremme betydeligt mere og bedre på forhånd fastsat finansiering mod katastrofer; GIVER TILSAGN OM at støtte disse bestræbelser, blandt andet ved at øge finansieringen og forsikringen i forbindelse med klima- og katastroferisici (CDRFI) og gøre CDRFI's globale arkitektur systemisk, sammenhængende og bæredygtig;
27. SER FREM TIL drøftelserne om sine konklusioner om klimafinansiering på samlingen den 17. oktober 2023;

28. BEKRÆFTER PÅ NY det stærke tilsagn fra EU og dets medlemsstater om at opfylde det kollektive mål om at mobilisere 100 mia. USD i klimafinansiering frem til 2025 i forbindelse med betydningsfulde modvirkningstiltag og åbenhed i gennemførelsen, FORVENTER, at dette mål nås i 2023, og OPFORDRER INDTRÆNGENDE alle andre berørte lande TIL at intensivere deres bestræbelser i denne henseende; OPFORDRER alle partnere fra alle regioner, der er i stand til at gøre det, herunder regeringer, internationale finansielle institutioner, FN-enheder og mellemstatslige organisationer og andre bilaterale og multilaterale institutioner, herunder ikkestatslige organisationer og private kilder, TIL at yde øget og yderligere støtte til klimaindsatsen, herunder til at reagere på tab og skader, samt til at identificere nye og innovative finansieringskilder, herunder fra sektoren for fossile brændstoffer, for at støtte de mest sårbare lande i modvirkningen af og opbygningen af modstandsdygtighed over for klimaændringer;
29. SER MED TILFREDSHED PÅ resultatet af topmødet om en ny global finansieringspagt, som vil bidrage til at ajourføre det internationale finansieringssystem og mobilisere yderligere finansielle ressourcer til at bekæmpe fattigdom og bedre tackle de globale klima- og biodiversitetsudfordringer; NOTERER SIG resultatet af konferencen om genopfyldning af Den Grønne Klimafond;

DER SKAL SKABES RESULTATER I DUBAI

30. UNDERSTREGER betydningen af en vellykket afslutning på den første globale statusopgørelse på COP28 i Dubai, som udgør rygraden i Parisaftalens ambitionscyklus, med et ambitiøst og fremadrettet resultat, som leder i retning af og giver muligheder for en klimarobust og bæredygtig udvikling, som holder grænsen på 1,5 °C inden for rækkevidde, herunder med konkrete anbefalinger om en styrket, afbalanceret, øjeblikkelig, forandringskabende og ambitiøs modvirknings- og tilpasningsindsats før og efter 2030 på tværs af alle systemer samt om at tilpasse de globale finansielle strømme til målene i Parisaftalen; OPFORDRER i denne forbindelse TIL, at den første globale statusopgørelse fører til konkrete politiske signaler til parter og interessenter, der ikke er parter, som kan fremme indsatsen på stedet og styrke det internationale samarbejde, og OPFORDRER alle parter, navnlig store økonomier, TIL at udarbejde og meddele langsigtede strategier, herunder et mål om at opnå drivhusgasneutralitet så hurtigt som muligt og senest i 2050, og efterfølgende forbedrede NDC'er, der er i overensstemmelse med at holde 1,5 °C inden for rækkevidde, medtage emissionsreduktionsmål for hele økonomien, der omfatter alle drivhusgasser; OPFORDRER INDTRÆNGENDE Udvalget på Højt Plan for den Globale Status til at skabe politisk momentum for et vellykket resultat af den første globale statusopgørelse forud for og under CMA 5 og HILSER resultaterne af FN's generalsekretærs topmøde om klimaambitioner VELKOMMEN;
31. GLÆDER SIG OVER lanceringen af arbejdsprogrammet vedrørende modvirkning med henblik på hurtigst muligt at øge modvirkningsambitionen og gennemførelsen heraf i dette kritiske årti (arbejdsprogrammet) og udvælgelsen af en retfærdig energiomstilling som dette års emne; OPFORDRER TIL, at arbejdsprogrammet indsamler god praksis og tilvejebringer anvendelige løsninger, der kan sætte alle parter i stand til at reducere emissionerne fra den energisektor, som har det største potentiale for emissionsreduktioner og træffer de mest omkostningseffektive foranstaltninger, og som derfor bedst er i stand til at bidrage til at øge ambitionsniveauet og gennemførelsen i dette kritiske årti; OPFORDRER INDTRÆNGENDE TIL, at de årlige rundbordsdrøftelser på ministerplan om ambitionen frem til 2030 overvejer disse løsninger, så der skabes politiske impulser til gennemførelsen på nationalt plan og tages hensyn hertil i NDC'erne, og at det globale ambitionsniveau derved hæves, og OPFORDRER alle parter TIL at træffe en afgørende og ambitiøs beslutning om arbejdsprogrammet på COP28;

32. SER MED TILFREDSHED PÅ oprettelsen af arbejdsprogrammet for retfærdig omstilling om, hvordan målene i Parisaftalen kan nås, og GIVER TILSAGN OM at arbejde konstruktivt med parterne om at nå frem til en beslutning om omfanget og udformningen heraf med henblik på behandling og vedtagelse på CMA 5; OPFORDRER TIL et menneskecentreret arbejdsprogram, hvor ingen lades i stikken, og som skaber rammerne for, at alle parter og interessenter, der ikke er parter, kan samarbejde om og tilvejebringe og trække på oplysninger om retfærdig omstilling og dermed styrke deres kapacitet til at gennemføre en retfærdig omstilling på nationalt plan baseret på en meningsfuld og effektiv social dialog og inklusiv deltagelse af alle;
33. SER MED TILFREDSHED PÅ den berigende dialog, der har fundet sted under Glasgow-Sharm al-Sheikh-arbejdsprogrammet vedrørende den globale målsætning for tilpasning, og som har gjort det lettere at dele forskellige visioner og lære om bedste praksis og erfaringer, der kan inspirere til udpegelsen af fælles prioriteter for en global indsats, som støtter fremskridt hen imod gennemførelse og opfyldelse af den globale målsætning for tilpasning; UNDERSTREGER behovet for at sikre inklusive, lokalt styrede og deltagelsesbaserede processer og beskytte de fattigste og mest sårbare mod klimaændringer og GENTAGER EU's stærke tilsagn om at samarbejde konstruktivt for at nå frem til en aftale på COP28 om at skabe en effektiv ramme, der med konkrete mål styrker tilpasningspolitikecyklussen som rettesnor for opfyldelsen af den globale målsætning for tilpasning og gennemgangen af de generelle fremskridt, der er gjort for at nå det;
34. ANERKENDER, at Glasgowklimaafspraken opfordrer industrilandsparterne til mindst at fordoble den kollektive tilvejebringelse af klimafinansiering til tilpasning til udviklingslande i forhold til 2019-niveauerne senest i 2025 med henblik på at opnå en balance mellem modvirkning og tilpasning i forbindelse med tilvejebringelsen af opskalerede finansielle ressourcer; FREMHÆVER EU's tilsagn om at gå forrest i den kollektive indsats for at opskalere tilvejebringelsen og mobiliseringen af tilpasningsfinansiering med særligt fokus på fattige og sårbare lande og samfund, navnlig de mindst udviklede lande og små udviklingsøstater;

35. BEKRÆFTER PÅ NY EU's fortsatte engagement i fuldstændig operationalisering af Santiagonetværket for afværgelse, minimering og håndtering af tab og skader i forbindelse med klimaændringernes negative virkninger så hurtigt som muligt ved senest i forbindelse med CMA 5 at fastlægge, hvor netværkets sekretariat og et rådgivende udvalg skal huses, for yderligere at styrke den globale koordination med henblik på at fremkalde efterspørgselsdrevet teknisk bistand fra relevante organisationer, organer, netværk og eksperter til gennemførelse af relevante tilgange i udviklingslande, der er særligt sårbare over for de skadelige virkninger af klimaændringer;
36. SER MED TILFREDSHED PÅ UNFCCC-sekretariatets og overgangsudvalgets arbejde med at operationalisere de nye finansieringsordninger, herunder en fond, for at reagere på tab og skader samt maksimere støtten fra eksisterende finansieringsordninger for at reagere på tab og skader i forbindelse med klimaændringernes skadelige virkninger; SER FREM TIL, at anbefalingerne fra overgangsudvalget vedrørende tab og skader bliver behandlet på COP28; GENTAGER sit tilsagn om at operationalisere beslutningen fra COP27 om nye finansieringsordninger, herunder en fond, for at bistå udviklingslande, der er særligt sårbare over for klimaændringernes skadelige virkninger; UNDERSTREGER betydningen af at se på andet end kun traditionelle indikatorer ved vurderingen af klimarisici og -sårbarheder og SER FREM TIL fortsættelsen af Glasgowdialogen mellem parterne, relevante organisationer og interessenter; UNDERSTREGER, at de nye finansieringsordninger, herunder en fond, bør baseres på de identificerede prioriterede mangler i det eksisterende finansielle landskab i og uden for UNFCCC og Parisaftalen, skal fokusere på udviklingslande, der er særligt sårbare over for klimaændringernes skadelige virkninger, og bygge på et bredt grundlag af bidragsydere samt tage hensyn til koordinering, sammenhæng og komplementaritet med de eksisterende finansieringsordninger;

37. SER FREM TIL at fortsætte drøftelserne om et nyt kollektivt kvantificeret mål (NCQG) for klimafinansiering i forbindelse med meningsfulde modvirkningsforanstaltninger og gennemsigtighed i gennemførelsen, der som en global indsats under hensyntagen til udviklingslandenes behov og prioriteter bidrager fra mange forskellige kilder, både offentlige og private, til målene i Parisaftalen, herunder i forbindelse med at lede finansielle strømme i retning af lave drivhusgasemissioner og klimarobust udvikling; TILSKYNDER kraftigt TIL en drøftelse om at udvide grundlaget af bidragydere med henblik på det nye kollektive kvantificerede mål, som afspejler kapaciteternes dynamiske karakter, i de kommende tekniske ekspertdialoger samt på ministerdialogmødet på højt plan på COP28; OPFORDRER alle parter i Parisaftalen TIL at bidrage til denne globale indsats, hvis de kan;
38. SER MED TILFREDSHED PÅ Sharm al-Sheikh-dialogen om udveksling af synspunkter om og forbedring af forståelsen af anvendelsesområdet for artikel 2, stk. 1, litra c), i Parisaftalen og dens komplementaritet med artikel 9; GENTAGER, at gennemførelsen af tiltag med henblik på at nå det mål, der er fastsat i artikel 2, stk. 1, litra c), ikke vil kunne træde i stedet for klimafinansiering til udviklingslande og de udviklede landes dermed forbundne forpligtelser; OPFORDRER den private sektor og andre centrale interessenter TIL at øge deres indsats og deltage i denne drøftelse med henblik på at finde løsninger, som kan fjerne hindringer for mobilisering af privat finansiering til klimaindsatsen; SER FREM TIL resultaterne af de to workshoper i 2023 og dens rapport til behandling i CMA 5 om drøftelserne i disse workshoper og SER FREM TIL at sætte et nyt særligt punkt på dagsordenen for COP28 for at fastlægge og fremme drøftelserne og den fælles forståelse af, hvordan målet om at lede finansielle strømme i retning af lave drivhusgasemissioner og klimarobust udvikling som en afgørende katalysator for mobilisering af finansiering i stor målestok kan opnås; FREMHÆVER i den forbindelse arbejdet i finansministerkoalitionen med henblik på klimatiltag;

39. Fokus skal fortsat være på indenlandsk reduktion af emissioner og øget optag, men ANERKENDER, at artikel 6 potentielt kan fremme yderligere ambitioner om at lukke hullet, så den globale opvarmning begrænses til 1,5 °C, og fremme den private sektors inddragelse i og mobilisering af finansielle og ikkefinansielle ressourcer til klimaindsats og samtidig fastholde miljømæssige og sociale beskyttelsesforanstaltninger, respektere menneskerettighederne og beskytte mod klimarelaterede risici; UNDERSTREGER, at det er en absolut nødvendig forudsætning at sikre, at anvendelsen af artikel 6 bidrager til Parisaftalens langsigtede mål, tilskynder til ambitioner, beskytter biodiversiteten, passer på naturlige dræn, støtter forandringsskabende investeringer og bæredygtig udvikling og sikrer miljømæssig integritet, samtidig med at menneskerettighederne, herunder oprindelige folks rettigheder som fastsat i FN's deklARATION om oprindelige folks rettigheder, opretholdes; UNDERSTREGER betydningen af nøje at tilpasse artikel 6-mekanismerne til værtsparternes NDC'er, deres langsigtede strategier og målene i Parisaftalen, idet værtslandets bidrag respekteres, og sørge for, at der er plads til højere ambitioner ved at dele modvirkningsfordele og undgå fastlåsning til ikkebæredygtige emissionsniveauer, sikre gennemsigtighed og additionalitet, håndtere ikkepermanens og forhindre dobbelttælling blandt artikel 6-deltagere samt forbedre robuste og gennemsigtige målings-, rapporterings- og verifikationsprocesser i alle sektorer; UNDERSTREGER betydningen af at sikre en robust, udtømmende og gennemsigtig infrastruktur og rapportering, så enheder kan spores fra udstedelse til annullering på en centraliseret måde; GØR OPMÆRKSOM PÅ vigtigheden af kapacitetsopbygning i udviklingslandene med henblik på en solid gennemførelse af markedsbaserede aktiviteter inden for rammerne af Parisaftalen; SER MED TILFREDSHED PÅ den opfordring til handling med henblik på CO₂-markeder tilpasset Parisaftalen, der blev lanceret på topmødet om en ny global finansieringspagt;

40. ER FAST BESLUTTET PÅ at samarbejde med alle parter om
- fortsat at fremme gennemførelsen af den udvidede ramme for gennemsigtighed
 - fortsat at fremme en inklusiv drøftelse om UNFCCC's fremtid med fokus på at strømline dagsordenerne og gøre processen mere effektiv og samtidig sikre inklusion og skabe mere plads samt fremme en digital deltagelse i forbindelse med UNFCCC-processen med henblik på at engagere sig i at hæve ambitionerne og styrke gennemførelsen
 - at fremme den ambitiøse gennemførelse af Glasgowarbejdsprogrammet for tiltag til øget klimabevidsthed (ACE) og dets handlingsplan
 - at tackle kønsdimensionen for at udnytte klimapolitikernes fulde potentiale og støtte omfattende foranstaltninger for at opnå ligestilling mellem kønnene, herunder gennem fortsat gennemførelse af det styrkede Limaarbejdsprogram om køn og dets anden kønshandlingsplan
 - at gøre fremskridt med drøftelserne under det nye fælles Sharm al-Sheikh-arbejdsprogram om gennemførelse af klimainsatsen inden for landbrug og fødevarer sikkerhed og vedtage en køreplan, der skitserer dets arbejde frem til COP31 (2026);
41. FREMHÆVER betydningen af den indsats, som ydes af interessenter, der ikke er parter, også i forbindelse med UNFCCC-processen, og TILSKYNDER TIL, at deres videre indsats rettes mod effektiv gennemførelse af Parisaftalen og gennemførelse af den globale statusopgørelse, herunder gennem den globale klimadagsorden; OPFORDERER TIL en sådan indsats for at nå målene i Parisaftalen, herunder gennem gennemsigtige og solide tilsagn om nettonulemissioner, der giver mulighed for ansvarlighed, understøttet af troværdige handlingsplaner, i overensstemmelse med anbefalingerne fra FN's generalsekretærs ekspertgruppe om ikkestatslige enheders tilsagn om nettonulemissioner;

42. ANERKENDER de stærke opfordringer fra civilsamfundet, især unge, om en mere ambitiøs og hurtigere klimaindsats, som tager hensyn til lighed mellem generationerne og behovet for at indføre en socialt gavnlig økologisk omstilling, der tager højde for borgernes behov; ANERKENDER i denne forbindelse betydningen af offentlig deltagelse og aktivt engagement samt adgang til oplysninger i forbindelse med planlægningen og gennemførelsen af klimaindsatsen;
43. ANERKENDER de lokale og regionale myndigheders lederskab med hensyn til at fremskynde og udvide klimaindsatsen og samtidig effektivt inddrage borgerne i forandringsprocessen hen imod en bæredygtig livsstil og bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre og UNDERSTREGER behovet for øget inddragelse af de lokale og regionale myndigheder i processen med at gennemføre NDC'er, nationale tilpasningsplaner (NAP'er) og langsigtede strategier;
44. FREMHÆVER betydningen af initiativer fra mange forskellige interessenter og tilsagn fra lande og private enheder om at fremskynde gennemførelsen af klimaindsatsen på tværs af alle sektorer;

ANDRE INTERNATIONALE ORGANISATIONER OG PROCESSER

45. UNDERSTREGER, at klimakrisen og krisen med hensyn til biodiversitetstab, ørkendannelse, forurening samt jord-, vand- og havforringelse er tæt forbundne og forstærker hinanden, og PÅPEGER, at de kun kan håndteres effektivt med en sammenhængende tilgang, der omfatter gensidigt fordelagtige strategier, med stærke sociale og miljømæssige beskyttelsesforanstaltninger, herunder naturbaserede løsninger som defineret på femte samling i De Forenede Nationers Miljøforsamling (UNEP/EA.5/Res.5); OPFORDERER parterne til at medtage naturbaserede løsninger i deres NDC'er, langsigtede strategier og NAP'er; OPFORDERER TIL tættere samarbejde og styrkede synergier mellem Riokonventionerne og andre multilaterale miljøaftaler samt andre relevante FN-initiativer og internationale processer; UNDERSTREGER behovet for at tackle den indbyrdes sammenhæng mellem vand og klima på en stærk og helhedsorienteret måde;

46. ER STADIG KRAFTIGT ENGAGERET I at styrke synergien mellem UNFCCC og FN's konvention om den biologiske mangfoldighed (CBD), herunder tilpasningen og støtten til gennemførelsen af den globale Kunming-Montreal-biodiversitetsramme, som blev vedtaget på anden del af COP15 i december 2022 i Montreal, navnlig mål nr. 8 heri, og FN's tiår for genoprettelse af økosystemer og I yderligere at fremme foranstaltninger til gensidigt forstærkende sidegevinster med henblik på modvirkning af og tilpasning til klimaændringer og at standse og vende tabet af biodiversitet; SER MED TILFREDSHED PÅ samarbejdet mellem IPCC og Den Mellemsstatslige Videnspolitikplatform vedrørende Biodiversitet og Økosystemydelser i den syvende vurderingsperiode, som IPBES-10 opfordrede til; MINDER OM Glasgowledernes erklæring om skove og arealanvendelse, som har til formål at standse og vende skovtab og jordforringelse senest i 2030;
47. ER LIGELEDES STADIG ENGAGERET I at forstærke synergierne mellem UNFCCC og De Forenede Nationers konvention om bekæmpelse af ørkendannelse (UNCCD), gennem initiativer såsom International Drought Resilience Alliance (den internationale alliance for resiliens over for tørke (IDRA)), FN's Skovforum, Sendairammen for katastroforebyggelse, Addis Abeba-handlingsplanen og resultaterne af 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling og verdensmålene for bæredygtig udvikling; SER MED TILFREDSHED PÅ konklusionerne fra Generalforsamlingens formand på FN's vandkonference i 2023 og OPFORDRER INDTRÆNGENDE TIL, at de hurtigt bliver gennemført, idet det anerkendes, at vand spiller en central rolle for dagsordenen for bæredygtig udvikling, hvor vand fremhæves som en vigtig mulighed for at opnå modvirkning af og tilpasning til klimaændringer; SER OGSÅ MED TILFREDSHED PÅ FN's Generalforsamlings resolution som opfølgning på FN's vandkonference i 2023, som udnytter konferencens politiske momentum og baner vejen for udformning af fremtiden for vandhandling i FN; MINDER i den forbindelse OM EU-Rådets konklusioner om vand i EU's optræden udadtil og Det Europæiske Råds konklusioner, som anerkender behovet for en større indsats på EU-plan og globalt på vandområdet og understreger betydningen af en strategisk EU-tilgang til vandsikkerhed;

48. ER STADIG ENGAGERET I at fremhæve den grundlæggende rolle, som bæredygtig hav- og vandforvaltning og sunde vandrelaterede økosystemer spiller i den overordnede klimaresiliens, og betydningen af at arbejde i overensstemmelse med FN's tiår for havforskning for bæredygtig udvikling 2021-2030 og FN's tiår for vand 2018-2028; SER derfor MED TILFREDSHED PÅ vedtagelsen af aftalen inden for rammerne af De Forenede Nationers havretskonvention om bevaring og bæredygtig udnyttelse af havets biodiversitet i områder uden for national jurisdiktion (BBNJ) og OPFORDRER TIL en hurtig ratifikation og ikrafttræden heraf samt TIL en hurtig indsats med hensyn til beskyttelse af have og vand, navnlig for at støtte forhandlingerne om udvikling af et internationalt retligt bindende instrument om plastforurening, herunder i havmiljøet, og UNDERSTREGER samtidig behovet for konkrete resultater med hensyn til verdensmålene for klima, hav og vand;
49. MINDER OM, at IPPC's Arbejdsgruppe 3's AR6-rapport udpeger international luftfart og skibsfart som sektorer, hvor der er behov for en større indsats for at reducere emissionerne; SER MED TILFREDSHED PÅ de fremskridt, som Den Internationale Søfartsorganisation (IMO) har gjort i sin reviderede drivhusgasstrategi, der omfatter en øget fælles ambition om at opnå drivhusgasneutralitet fra international skibsfart omkring 2050 med vejledende delmål for 2030 og 2040 og sikrer udbredelse af alternative drivhusgasneutrale eller næsten drivhusgasneutrale brændstoffer senest i 2030; OPFORDRER IMO til at fortsætte sit arbejde med at udvikle og senest i 2025 vedtage mellemlange foranstaltninger, som bør omfatte en standard, der regulerer den gradvise reduktion af skibsbrændstoffers drivhusgasintensitet, og en prisfastsættelsesmekanisme for drivhusgasemissioner fra skibe; OPFORDRER ICAO's medlemsstater TIL senest på ICAO-Forsamlingen i 2025 at nå til enighed om i væsentlig grad at øge CORSIA's ambitionsniveau i overensstemmelse med opnåelsen af dens langsigtede ambitiøse mål og opfyldelsen af målene i Parisaftalen;

50. Rådet anerkender havenes kritiske rolle, deres funktion som "blåt kulstof" og det helt afgørende behov for at beskytte, bevare og genoprette landøkosystemer, herunder skove, og indre farvandes og kystfarvandes økosystemer, i forbindelse med modvirkning af, tilpasning til og opbygning af modstandsdygtighed over for virkningerne af klimaændringer; SER MED TILFREDSHED PÅ den årlige dialog om have og klimaændringer inden for rammerne af UNFCCC.
-